

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 5 โรงเรียน เป็นหน่วยวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดวิธีการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากร และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากร และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 5 โรงเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 294 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศะเชิงเทรา เขต 2, 2550)

กลุ่มตัวอย่าง และการสุ่มตัวอย่าง (Sampling)

ผู้วิจัยได้ใช้ การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสุ่มของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ได้จำนวน 167 คน การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของแต่ละโรงเรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียน	จำนวนนักเรียนชาย		จำนวนนักเรียนหญิง		รวมจำนวนนักเรียน	
	(คน)		(คน)		(คน)	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
วัดนาเหล่านก	19	11	15	9	34	20
วัดต้นตาล	28	16	13	7	41	23
วัดหนองเสือ	22	12	16	9	38	21
วัดหัวกระสังข์	24	14	21	12	45	26
บ้านเขาหินซ้อน	77	43	59	34	136	77
รวม	170	96	124	71	294	167

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม มีลักษณะคำถามให้เลือกตอบ และคำถามที่ให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักเรียน และคุณสมบัติส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วยผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ จำนวนเงินที่ได้รับต่อสัปดาห์ ประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติดเบื้องต้น รายได้ของผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ในครอบครัว ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเติมคำ และเลือกตอบประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติดเบื้องต้นซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบที่ผู้วิจัยได้ดัดแปลงมาจากแบบสอบถามทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายต่อปัจจัยที่มีผลต่อการติดยาเสพติด:กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตเมืองบุรีรัมย์ มาโนช เอกกณปราชญ์ (2543) จำนวน 7 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน เพื่อแบ่งแยกนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีประสบการณ์สูง กับกลุ่มที่มีประสบการณ์ต่ำ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ตอบว่า รู้จัก หรือเคย = 1 คะแนน

ตอบว่า ไม่รู้จัก หรือ ไม่เคย = 0 คะแนน

กลุ่มที่มีประสบการณ์สูง คือผู้ที่ตอบได้คะแนน 4 - 7 คะแนน

กลุ่มที่มีประสบการณ์ต่ำ คือผู้ที่ตอบได้คะแนน 0 - 3 คะแนน

ความสัมพันธ์ในครอบครัว เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ความเป็นอยู่ ของสมาชิกในครอบครัวและสภาพปัญหาในครอบครัว การปฏิบัติด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งผู้วิจัยได้ดัดแปลงมาจากแบบสอบถามความสัมพันธ์กับผู้ปกครองของ มาริสา หะสาเมาะ จำนวน 25 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่ .7561 ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ ประกอบด้วยข้อคำถาม ข้อความทางบวก จำนวน 11 ข้อ ข้อความทางลบ จำนวน 14 ข้อ วัดระดับการปฏิบัติเป็น Rating Scale 4 ระดับ คือ ทำเป็นประจำ บ่อยครั้ง นาน ๆ ครั้ง และไม่เคยทำ มีเกณฑ์ ดังนี้

คำถามเชิงบวก

ไม่เคยทำ	ให้คะแนน	1	คะแนน
ทำนาน ๆ ครั้ง	ให้คะแนน	2	คะแนน
ทำบ่อยครั้ง	ให้คะแนน	3	คะแนน
ทำเป็นประจำ	ให้คะแนน	4	คะแนน

คำถามเชิงลบ

ไม่เคยทำ	ให้คะแนน	4	คะแนน
ทำนาน ๆ ครั้ง	ให้คะแนน	3	คะแนน
ทำบ่อยครั้ง	ให้คะแนน	2	คะแนน
ทำเป็นประจำ	ให้คะแนน	1	คะแนน

เมื่อนำคะแนนทั้งหมดมารวมกันจำนวน 25 ข้อ คะแนนเต็ม 100 คะแนน การแปลผล คะแนนการปฏิบัติด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวแบ่งกลุ่มโดยใช้เกณฑ์กรมวิชาการเป็นคะแนน โดยจัดแบ่งระดับคะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

ระดับการปฏิบัติ

25 – 50	คะแนน	หมายถึงมีค่าความสัมพันธ์ในครอบครัวอยู่ในระดับต่ำ
51 – 75	คะแนน	หมายถึงมีค่าความสัมพันธ์ในครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง
76 – 100	คะแนน	หมายถึงมีค่าความสัมพันธ์ในครอบครัวอยู่ในระดับสูง

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ทั้งหมด 25 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน ซึ่งหมายถึงข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงที่นักเรียนรับรู้มาก หรือจำได้ การแบ่งความรู้ของ นักเรียนแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับต่ำ ระดับสูง โดยใช้ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมจากการตอบ แบบสอบถามเป็นการแบ่งกลุ่ม

กลุ่มความรู้ต่ำ คือ ผู้ที่ตอบได้คะแนนน้อยกว่าค่าเฉลี่ย

กลุ่มความรู้สูง คือ ผู้ที่ตอบได้คะแนนตั้งแต่ค่าเฉลี่ย

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน
 ยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพนมสารคาม
 จังหวัดฉะเชิงเทรา ในกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การเลือกคบเพื่อน
 การรู้จักปฏิเสธ และการเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ป้องกันยาเสพติด ลักษณะแบบสอบถามเป็น
 แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษา เอกสารงานวิทยานิพนธ์ และคู่มือการจัดกิจกรรมการ
 สร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน
 และปราบปรามยาเสพติด, 2550, หน้า 11 – 20) คำถามเป็นแบบเลือกตอบมี 4 ด้าน ดังนี้ การใช้
 เวลาว่างให้เป็นประโยชน์จำนวน 13 ข้อ เป็นคำถามเชิงบวก 10 ข้อ คำถาม เชิงลบ 3 ข้อ การเลือก
 คบเพื่อนจำนวน 19 ข้อ เป็นคำถามเชิงบวก 16 ข้อ คำถามเชิงลบ 3 ข้อ ทักษะการรู้จักปฏิเสธ
 จำนวน 8 ข้อ เป็นคำถามเชิงบวก 2 ข้อ คำถามเชิงลบ 6 ข้อ และการเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์
 ป้องกันยาเสพติด เป็นคำถามเชิงบวกจำนวน 10 ข้อ โดยวัดระดับการปฏิบัติเป็นแบบ Rating Scale
 4 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คำถามเชิงบวก

ไม่เคยทำ	ให้คะแนน	1	คะแนน
ทำนาน ๆ ครั้ง	ให้คะแนน	2	คะแนน
ทำบ่อยครั้ง	ให้คะแนน	3	คะแนน
ทำเป็นประจำ	ให้คะแนน	4	คะแนน

คำถามเชิงลบ

ไม่เคยทำ	ให้คะแนน	4	คะแนน
ทำนาน ๆ ครั้ง	ให้คะแนน	3	คะแนน
ทำบ่อยครั้ง	ให้คะแนน	2	คะแนน
ทำเป็นประจำ	ให้คะแนน	1	คะแนน

การพิจารณาแบ่งระดับคะแนน ใช้การพิจารณาแบบอิงเกณฑ์โดยประยุกต์หลักเกณฑ์
 และวิธีการวัดประเมินผลของ Bloom ดังนี้

ช่วงคะแนนน้อยกว่าร้อยละ 60	ของคะแนนเต็ม	ระดับต่ำ
ช่วงคะแนนอยู่ระหว่างร้อยละ 60-80	ของคะแนนเต็ม	ระดับกลาง
ช่วงคะแนนมากกว่าร้อยละ 80	ของคะแนนเต็ม	ระดับสูง

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการเสพยาเสพติด ในแต่ละปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกันยาเสพติดของนักเรียน
2. กำหนดกรอบแนวความคิดโดยศึกษาจากเอกสารในข้อ 1 แล้วนำมาวิเคราะห์สร้างเป็นกรอบแนวความคิดในการสร้างแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบถูกต้องในเนื้อหา (Content Validity) และทดสอบความสมบูรณ์ (Validity) ของแบบสอบถาม จำนวน 3 คน ดังมีรายนามต่อไปนี้

3.1 รศ.ดร.วชิระ ชาวหา	อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา
3.2 ผศ.ดร.เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม	อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา
3.3 นายขงยุทธ ปรีชากุล	ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดหนองแห่น (รัตนศิริราษฎร์)

4. นำแบบสอบถามที่ตรวจแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำมาตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามไปทดสอบหาค่าความเชื่อถือ (Reliability) และหาความเที่ยงตรง (Validity)

4.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสบการณ์การใช้ยาเสพติด และความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียน ทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR 21 ของคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson's Method) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538, หน้า 125) ได้ค่าของแบบสอบถามดังนี้ แบบสอบถามประสบการณ์การใช้ยาเสพติด ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .63 แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .47

4.2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัว และพฤติกรรมของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันยาเสพติดของนักเรียน หาค่าความเชื่อถือได้โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของของครอนบาค (Cronbach, 1990) ได้ค่าแบบสอบถามดังนี้

แบบสอบถามความสัมพันธ์ในครอบครัว ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .86

แบบสอบถามพฤติกรรมของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันยาเสพติดได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .85

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาคุณภาพแล้ว เสนอคณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบ ก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

การวัดตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

X_1 = ผลการเรียนรู้ที่ผ่านมา

X_2 = จำนวนเงินที่ได้รับต่อสัปดาห์

X_3 = ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด

X_4 = ประสบการณ์การใช้ยาเสพติดเบื้องต้น

X_5 = ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

X_6 = รายได้ของผู้ปกครอง

ตัวแปรตาม คือพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

1. การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
2. การเลือกคบเพื่อน
3. การรู้จักปฏิเสธ
4. การเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ป้องกันยาเสพติด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากภาควิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา ขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนาเหล่ายก โรงเรียนวัดต้นตาล โรงเรียนวัดหนองเสือ โรงเรียนวัดหัวกระสังข์ และโรงเรียนบ้านเขาหินซ้อน ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากผู้อำนวยการโรงเรียนทั้ง 5 โรงเรียน ขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามไปยังครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อแจกแบบสอบถามให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 167 ฉบับ โดยผู้วิจัยเป็นคนเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for Social Science: SPSS)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งในลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่วิจัยประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวนเงินที่ได้รับต่อสัปดาห์ ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ประสิทธิภาพในการใช้ยาเสพติดเบื้องต้น รายได้ของผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ในครอบครัว วิเคราะห์โดยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่เป็นร้อยละ (Percentage) และหาค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติทดสอบ (Testing Statistics)

เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวนเงินที่ได้รับต่อสัปดาห์ ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ประสิทธิภาพในการใช้ยาเสพติดเบื้องต้น รายได้ของผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ในครอบครัว โดยใช้สถิติ t -test และ One Way Analysis of Variance

3. วิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ทางสถิติของตัวแปร (Analysis Statistics)

วิเคราะห์ตัวแปรหาค่าความสัมพันธ์ตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม พฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวนเงินที่ได้รับต่อสัปดาห์ ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ประสิทธิภาพในการใช้ยาเสพติดเบื้องต้น รายได้ของผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ในครอบครัว โดยใช้สถิติ Correlation (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

4. การวิเคราะห์หาตัวแปรทำนายพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)